

Literární přehled.

Div. gen. inž. S. Bláha: Co dal Masaryk armádě a brannosti národa. Vydal Vědecký ústav vojenský v prosinci 1935 jako 4. svazek Propagační knihovny „Za míru a za války“, str. 88, cena Kč 6, pro členy 5 Kč.

Div. gen. inž. S. Bláha, přednosta vojenské kanceláře presidenta republiky a prezident Vědeckého ústavu vojenského, vydává ve chvíli historického významu brožuru, napsanou v rámci oslav 85. narozenin presidenta republiky, a určenou především pro příslušníky armády. Sleduje její účel informační a propagační. Informační tím, že díky své úřední funkci stál po delší dobu v bezprostřední blízkosti našeho prvního vrchního velitele armády a měl možnost čerpat své osobní poznatky z přímého styku s presiden-

tem, je tudíž oprávněn více než kdo jiný objasnit a tlumočit jeho názory o armádě a obraně státu, z nichž některé jsou obecně dosud méně známé; propagačně má spisek svůj význam v celém svém pojetí, je psán psychologicky záměrně a hodnotně, slohem jasným a přístupným i prostému vojákovi.

Autor dělí obsah spisku na čtyři části; v první líčí Masarykovu koncepci branné politiky a její vznik, v druhé mluví o jeho vlivu na vytváření naší demokratické armády, další část nám představí Masaryka jako představeného a v závěru jsou shrnuty velmi přehledně Masarykovy zásady budování armády. Úvodem autor pojednává v populární kapitole o funkci vrchního velitele a o jeho kontaktu s armádním prostředím.

Kniha gen. Bláhy přesvědčivě shrnuje vše to, co o Masarykovi jako vrchním veliteli branné moci nutno říci. Masaryk dal ideovou náplň našemu brannému odporu za války, položil základy naší branné politiky, formuloval její zásady, ovlivňoval vytváření demokratického ducha v armádě a není armádní otázky, o kterou by byl nejvil zájem. Výkon jeho funkce vrchního velitele nebyl jen formální, jak se namnoze soudí. Ji připadá nejen obor rozhodnutí vojensko-politických, ale i určité velitelské úkony v armádě samé, jako výběr vedoucích osob armády a kontrola její práce a jejího života v míru. Není třeba rozebírat zvláště Masarykovu práci na budování armády v zahraničí za války od samého počátku války; o tom bylo již psáno. Dovedl v pravý okamžik rozeznat potřebu demokratického vojska pro vlastní stát a získával své praktické zkušenosti uprostřed revolučního vojska, kde situace ho stavěla před rozmanité problémy i náměty; řešil je svým způsobem a mnohé z nich přešly do dnešní armády, kterou tak spojuje tradiční s legiemi. Presidentův zájem o vojenskou literaturu vychází z poznání, že státník dnešní doby musí rozumět i vojenským věcem do té míry, aby věděl, čeho od vojska může požadovat. Informovanost Masarykova ve věcech armády a obrany státu měla pro ni vždy dobré následky; nesloužila jen jeho osobnímu zájmu, ale dovedl ji využít vždy pro tvůrčí činnost ve prospěch vojenských věcí státu.

Ve formulaci naší branné politiky hrál Masaryk vedoucí úlohu. Tak jako dospěl k přesvědčení již za války, že vojsko rozhodne o našem boji za svobodu, tak žádal i v mladém samostatném státě již od počátku silnou a dobrou armádu pro zabezpečení republiky. Zdůrazňoval vždy, že zajištění trvání státu závisí vedle armády na všech kladných hodnotách národa. Chce, abychom se stali národem, „který se nebojí“, a aby vojenská opatření státu byla doprovázena pohotovou vůlí celého národa bránit se. Z toho důvodu žádá zcela jasně brannou výchovu mládeže. Mluvíme-li dnes hodně o propagaci armády a brannosti, je třeba si uvědomit, že Masarykovi již za války přináležel titul velkého propagátora, kterému se podařilo státu a státníkům přesvědčit a dosíci od nich podpory svého velkého osvobozenického díla. Za republiky vytváří trvalé branné hnutí svou argumentací, apelem na zdravý rozum. Bojuje slovem proti konjunkturnímu pojmání potřeby armády a dokazuje, že v dobách příznivé zahraniční situace ne-

smí být otázka obrany státu odsunována do pozadí.

Vytváření demokratické armády bylo Masarykovi problémem již od začátku jeho zahraniční akce. Zdůrazňoval vždy rozdíly mezi demokratickými a militaristickými armádami, tvořil a vždy bedlivě střežil demokratický ráz armády. Jeho postuláty o dobrovolné kázní, vyřešení poměru mezi velitelem a vojákem, jeho známý výrok o vojně jako pokračovací škole a četné jiné, přešly do našeho služebního řádu a staly se základem masarykovské tradice naší armády. Problém velitele v demokracii a jeho povinnosti jasně formuloval. Chce od důstojníka, aby měl důkladné znalosti odborné, solidní všeobecné vzdělání, aby mohl v armádě pěstovat obecný rozvoj vzdělání a žádal po něm i politickou vzdělanost. Tou se má každý důstojník naučit pozorovat a usuzovat o problémech, před které ho život prakticky postaví. Vštěpuje se tím armádě také vyšší smysl pro stát a pro poslání branné moci v státním životě.

Problému vojáka v demokracii věnoval náš první prezident od začátku největší pozornost. Demokratická armáda je mu armádou myslících vojáků. Vojenské čtnosti mají být uvědoměle a založené na přesvědčení. Zvláštní pozornost věnoval řešení otázky vojenské služby národnostních menšin v naší armádě. Vychází z fakta, že i menšiny považují za svou vlast území, které je jim domovem. Mají společné zájmy s námi, které vyplývají z historické a geopolitické sloučenosti a z hospodářského a kulturního společného poslání. Armáda cítí státně a proto musí při výchově vojáků jiných národností vzít zřetel k jejich zvláštnostem, respektovat jejich city a tím je vést a vychovávat k oddanosti státu. Všichni vojáci bojují společně pro ideál, pro lidské hodnoty, které jsou protikladem cílů hmotného výboje vojáků imperialismu. A nejvyšší hodnotou lidskou, za niž lze bojovat, je Masarykovi nedotknutelnost hranic svého domova a udržení vlastní své svobody.

Po velmi zajímavé stati, v níž autor mluví z vlastní zkušenosti o prezidentu jako představeném, shrnuje v závěru Masarykovy hlavní zásady budování armády a obrany státu. Jsou tři: první opírá se o skutečnost, že síla státu ve válce a pro válku záleží na vědomí společném celému národu s armádou, „že brání“, je to zásada jeho politicko-branné koncepce; druhá zásada vyplývá z první, je to pojem demokratického vojska, a třetí spočívá na nutnosti, vytknout armá-

dě vůčiči ideu pro její vlastní odbornou práci.

V dalším je rozvedena zajímavá paralela mezi Masarykem a Palackým, pokud se týče jejich názorů na způsob dosažení brannosti národa; na dalších historických příkladech jsou vysvětleny vztahy mezi zahraniční politikou a branným úsilím národa, na které Masaryk vykonával vždy rozhodně svůj vliv.

Není úkolem referátu o této pozoruhodné novince rozvíjet důkladněji její bohatou ideovou náplň, která nám jaksi soustředěně předvádí, čím byl velký encyklopedický duch Masarykův pro armádu jako její první vrchní velitel. Považují za samozřejmé, že knižku si přečte každý důstojník a rotmistr. Ale šel bych ještě dále.

Je v zájmu armády, aby masarykovská tradice, z níž vyrostla, zmohutněla a jejímž duchem naše branná moc dnes žije, zůstala jí zachována navždy. A myslím, že by kniha div. gen. inž. S. Bláhy značně přispěla tomuto úkolu, kdyby ji vojenská správa sama dala do rukou každému důstojníkovi, rotmistrovi, poddůstojníkovi a vojákovi. I nejprostší voják najde v ní svůj osobní podíl a svůj osobní vztah k velkému dílu našeho prezidenta Osvoboditele, a přece je povinností demokracie své vojáky uvědomovat.

Mluvíme hodně o pěstování tradice v naší armádě, byla by to jednou nová cesta za velkým cílem. Zkusme to tentokrát, při příležitosti události tak velkého dějinného významu pro celý národ, stát a armádu.

B.

Brannost. Vydáno Brannou komisí Svazu čs. studentstva v Brně. Redigoval JUC. Vladimír Růžička. Svaz čs. studentstva v Brně. 1935. Str. 30.

Vydáním této propagační brožurky, do níž přispěli gen. let. Holeka, gen. Hanák, dr. Cirps, mjr. v zál. Voda a j. chce Svaz čs. studentstva v Brně dosáhnout, aby se ve vysokoškolské veřejnosti uvažovalo více o brannosti a o poměru veřejnosti k armádě. Po praktické stránce má příručka velmi účelné stati, v nichž seznamuje čtenářstvo se všemi našimi korporacemi brannost prakticky provádějícími. Svaz studentstva si zřídil „Brannou komisi“, jejímž úkolem je pěstovat ducha brannosti mezi vysokoškolským studentstvem, spolupracovat s tělovýchovnými organizacemi, které se zabývají brannou výchovou, pěstovat styk s institucemi vojenskými a seznamovat studentskou veřejnost s životem vojenským exkursemi, přednáškami vojenských odborníků atd.

Upozorňujeme také zvláště na přednáškový cyklus brig. gen. Rud. Hanáka, zástupce zem. voj. vel. v Brně „Nauka o obraně státu“, 2 hod. týdně na čes. vys. škole technické v Brně.

Jde o dobrý iniciativní počín brněnského studentstva a je vidět, že i vysokoškolské studentstvo chápe správně význam brannosti národa a od debat přechází k činům.

J. B.

Arm. gen. Sergěj Vojcechovský: **Bitva u Tomaszowa a Komarowa.** Vydal Vědecký ústav vojenský v Praze 1935 jako 4. číslo sbírky Vyšší velitel. 191 stran, 2 přílohy, 9 nártů a 7 skiz. Cena krámská 45, pro členy VČV. 35 Kč.

Arm. gen. Vojcechovský předkládá veřejnosti v krátké době již své druhé dílo o pojetí a řízení operací vyšších jednotek podle příkladů ze světové války. Tentokrát si vybral k svým kritickým úvahám příklad velké střetné bitvy haličské mezi 5. ruskou a 4. rak.-uh. armádou, která byla svedena v týchž dnech r. 1914 jako bitva u Tannenbergu, již se obírá v své první práci.* Nynější kniha na ni také (jako na svou I. část) myšlenkově navazuje a nemohl by ji zcela porozumět ten, kdo si neprostudoval práci první, ač tvoří samostatné dílo. Také četné odkazy na první studii a poučné srovnání podobných strategických i taktických situací z valčísté haličské a ve Vých. Prusku podmiňují správné pochopení nynější práce.

Ve velkém zobrazuje nám kniha tři období: přípravu bitvy, její provedení a konec bitvy s nastalými důsledky. Konec knihy tvoří kritický závěr s bohatými a cennými poznatky jednak pro toho, kdo je slabší než nepřítel, jednak pro toho, kdo je nucen operovat na vnitřních liniích, a konečně pro toho, kdo jako slabší je nucen operovat na vnitřních liniích za těžkých podmínek střetnutí.

Příprava bitvy.

Ruské velení zamýšlelo na počátku války sbíhavým útokem čtyř armád ze severu a východu porazit hlavní rak.-uh. síly ve východní Haliči a znemožnit jim ústup jednak na západ ke Krakovu, jednak na jih za Dněstr. Úkolem těchto armád bylo: Na západě 4. armáda (7½ pěší divise) postupuje z prostoru Lublin přímo na jih na Přemysl a za-

*) Arm. gen. S. Vojcechovský: Úvahy o řízení operací a boje podle příkladů ze světové války. Kniha I., Praha 1933. Nákladem VČV.

brání ústupu značných nepřátelských sil na západ ke Krakovu. 5. armáda (10., později 13. pěší divise) postupuje z prostoru Cholm—Kowel přímo na jih, napadne nepřítele, který je proti ní, a usnadní manévry 4. armády. 3. armáda (12., později 14. pěší divise) postupuje z prostoru Dubno—Rowno všeobecným směrem na Lvov, napadne energicky nepřítele před sebou tak, aby usnadnila manévry 8. armády. 8. armáda (8., později 10. pěší divise) na východním křídle postupuje od Proskurowa přímo na západ a zabráni ústupu značných nepřátelských sil za Dněstr. Podkladem této operace byla znalost rak.-uh. nástupového plánu, t. j. nástup v prostoru východně od řeky Sanu s valnými silami na směru Lvov—Luck. Ze však rak.-uh. velení nástup změnilo před samým vypuknutím války, ruské velení nevědělo. Při tom spěchalo zahájit ofensivu, aniž vyčkalo pohotovosti svých armád, dokud nedojde do Haliče 2. rak.-uh. armáda ze srbského válčíště. Zkoumáme-li úkoly jednotlivých armád a jejich prostředky, přicházíme k překvapujícím číslům. Tak 7½ divise 4. armády je usměrněno na frontu asi 130 km, 13 divisi 5. armády na 70 km, 14 divisi 3. armády na 50 km a konečně 10 divisi 8. armády na frontu 40 km. 4. armáda byla tedy nejslabší a 8. armáda o málo silnější, přes to, že porážka nepřítele byla očekávána od akce křídelních armád. Zdá se, že příčinou vadné sestavy byla znalost rak.-uh. nástupového plánu, ovšem toho, který nebyl proveden. A proto 4. armáda, místo aby obchvátla západní křídlo nepřítele, naráží na ně čelně a sama je ohrožována nepřátelským obchvatem svého západního křídla. Teprve 22. srpna začíná vrchní ruské velení tušit, že nepřátelský nástup neodpovídá jeho představě; chce počáteční chybu napravit, shání posily pro 4. armádu, mění úkol 5. armády a riskuje porážku obou těchto armád. Starší Moltke měl tedy přece pravdu!

Rakouské velení je donuceno celkovou politickou situací vzdát se nástupu východně od Sanu a posunout jej značně na západ za čáru řek Sanu a Dněstru. Chce porazit ruské síly mezi Vislou a Bugem. K tomu nasazuje 1. armádu na všeobecném směru na Lublin, 4. armádu s východním křídlem podél řeky Huczwj; část 3. armády (skupina arcivévody Josefa Ferdinanda) se připoují k ofenzivě 4. armády a zajistí se na východ proti Bugu. Dále na východ chrání 3. armáda a 2. armáda skupinu 1. a 4. armády proti severovýchodu.

Z vůle obou soupeřů dochází tak k velké střetné bitvě haličské, z níž autor studuje utkání 5. ruské a 4. rak.-uh. armády. Při zahájení bitvy 26. srpna jsou síly obou armád přibližně stejné, na každé straně síla asi 9 pěších a 3 jezdeckých divisi, včleněných na ruské straně do XXV., XIX., V. a XVII. sboru, na rak.-uh. straně do II., XI., později ještě XVII. a XIV. sboru, mimo jezdectvo.

Podle rozkazu velitele jihozápadní fronty z 25./8. má velitel 5. ruské armády gen. Plehve „uskutečnit úder do boku a týlu rak.-uh. sil, které napadly 4. armádu“, neboli změna úkolu a směru o 90° na západ, ježto dosud byl v postupu směrem jižním. Protože však hrozilo nebezpečí ze směru jižního, měl být postup proveden tak, že každý sbor, počínajíc od západu XXV., měl být chráněn sborem následujícím, postupujícím vlevo a vzadu. Manévry jistě riskantní a je zajímavé, že ani letecké, ani jezdecké prostředky gen. Plehve nebyly nasazeny právě na tento nejnebezpečnější jižní směr. Zahájení bitvy 26./8. se zúčastní jen XXV. a XIX. sbor, ježto 5. armáda má mít odpočinek.

Velitel 4. rak.-uh. armády gen. Auffenberg se chce 26./8. připojit silným západním křídlem k postupující 1. armádě, která má úspěch, a obchvátit nepřítele na volném východním křídle. Na západě postupuje zesílený II. sbor na Zamość, na východě VI. sbor a skupina arcivévody Josefa Ferdinanda (XIV. sbor) po obou stranách řeky Huczwj. Mezi nimi je nasazen IX. sbor. Jezdecký sbor gen. Wittmanna má provést ještě hlubší obchvat východního křídla a do týlu nepřítele.

Při rozboru těchto rozhodnutí nám ukazuje pisatel na chyby obou vojevůdců a zdůrazňuje zejména, že oba zanedbávali právě okolnost, že při střetnutí je konečný úspěch ve zvýšené míře závislý na místních úspěších anebo neúspěších vyšších jednotek prvního sledu. Neboť ty mají vytvořit výhodné východiště k nasazení hlavních sil. Ani jeden, ani druhý velitel armády neměl dosti „reálné představy“ o vývoji operace, zaviněné málo důkladným studiem prvků rozhodnutí, nebo jak autor praví, nedostatečným „kalkulem“. Základy tohoto kalkulu mohou být pevné, méně, přibližné a konečně klamně. V práci samé je hojně příkladů o tom, kterak oba soupeři v různých situacích vyhodnotili tyto prvky kalkulu a kterak často přijímali raději ty, o kterých si přáli, aby odpovídaly jejich představě, třebaš mylně, než ty, které odpovídaly skutečnosti. V střetných operacích, kdy je vše v pohybu, radi

nám gen. V., aby tento kalkul byl „hodně opatrný a pesimistický“, a vysvětluje, že je tu třeba víc než kdy jindy postarat se o zajištění výkonu a nepočítat, že půjde vše hladce podle našeho přání. Je třeba určitého koeficientu jistoty.

Než dojde k střetnutí, má velitel armády — v celkové situaci a podle nařízení hlavního velitele — téměř neomezený vliv na vytvoření příznivé situace k zahájení bitvy. Jakmile je však boj započat, vytvářejí podvelitelé a vojska vlivem nepřítelů situace nezávisle na vůli velitele armády. Není tedy již velitel armády tak samostatný, nýbrž dělí se se svými podveliteli o řízení boje. Z toho vyplývá autorovi kategorický požadavek: nejdůležitějším úkolem velitele armády je vytvořit svým jednotkám co nejpríznivější situaci pro zahájení bitvy.

Provedení bitvy se odehrává ve dnech 26. až 30. srpna. Dovedné autorovo pero vykresluje nám sytými barvami události těchto ruských dní. Oba vojevůdci se snaží o obchvat křídel, ač je spíše tuší, než kdy přesně zjistí; nelze říci, že by k tomu prostředků neměli, zejména jezdecky. Ukazuje nám příklady, časté na širokých frontách, kdy ten, kdo obchvacuje, bývá sám obchvácen. Tak na př. v rámci divise vidíme 28./8. 7. ruskou divisi, která napadá z jihu přes Hopkie 15. rak.-uh. divisi u Podhajce, bojující s 10. ruskou divisi čelem k východu. Boj trvá 3—4 hodiny a 15. divise je na hlavu poražena a vyřaděna na 2 dny z boje. Krátce poté 7. ruská divise je ohrožena obchvatem svého jižního boku a týlu a musí ustoupit. Nebo v rámci sboru: XVII. ruský sbor útočí ve dnech 28. až 30. srpna na východní bok VI. rak.-uh. sboru, ale sám je napaden ve svém jižním boku skupinou arcivévody Josefa Ferdinanda. Poněvadž tato skupina postupuje pomalu a nerozhodně, nenastává katastrofa tohoto sboru.

Vidíme dále vadné řízení bitvy veliteli armád, kteří jsou příliš daleko vzadu (50—60 km), dostávají pozdě zprávy a pozdě na ně mohou reagovat; pozdě docházejí proto také rozkazy podřízeným; nejsou v blízkosti svých valných sil anebo křídelných skupin, od nichž očekávají rozhodnutí bitvy v svůj prospěch. Velkou chybu lze spatřovat také v tom, že obchvatné skupiny, které přicházejí z daleka, nejsou velitelem armády spolehlivě informovány ani o vlastní ani o nepřátelské situaci. Ale co je horší, není jim řečen ani účel jejich akce a ponechána jim volnost ve výběru směru zásahu, ač jde o akci v prospěch celé armády, na niž závisí úspěch nebo porážka armády

a na niž musí mít velitel armády sám veliký zájem.

Oboustranný obchvat 5. ruské armády gen. Auffenbergem se nedaří. Není k tomu jednak dosti sil ani v celku, ani na rozhodujících křídlech, jednak rázných velitelů na těchto křídlech. Obě arcivévodská křídla ztrácejí čas nerozhodností svých velitelů, a to právě v okamžiku krise ruských vojsk, takže tato vojska naopak získávají potřebný čas k obranným opatřením.

Koncem bitvy je 31. srpen, šestý den bitvy. Manévr gen. Auffenberga na obklopení 5. ruské armády se nezdařil a postup jeho armády je zastaven. Západní křídlo arcivévody Petra Ferdinanda je částečnou ruskou protiofensivou donuceno poněkud ustoupit.

Gen. Plehve, jsa znepokojen neúspěchem 4. ruské armády a obnažením směru na Cholm, navrhuje již 30./8. veliteli jihozápadní fronty ústup na čáru Cholm — Wladimir Wolyński. Ten dává svůj souhlas 31./8. aniž ještě ví o výsledku boje 31./8. a gen. Plehve nařizuje večer 31./8. započít ústup v noci s 31./8. na 1./9. Avšak ústup se provádí na rozkaz, není nevyhnutelný a 5. ruská armáda není poražena.

Také rak.-uh. hlavní velitelství uvazuje o ústupu gen. Auffenberga, jestliže se mu nepodaří dosáhnouti již 31./8. a na každý způsob ne později než 1./9. rozhodného úspěchu. Což kdyby bývala 5. ruská armáda vydržela ještě 24 hodin? Zasloužil si gen. Auffenberg přídomek „z Komarowa“?

Pro posouzení jeho „vitězství“ třeba si všimnout dalších událostí z r. 1914, kdy rak.-uh. armáda musila ustoupit ke Krakovu na hřebeny Karpat. Tento fakt potvrzuje důležitou zásadu pro toho, kdo jsa slabší je nucen operovat na vnějších liniích, t. j. že nestačí nepřítele zatlačit anebo dosáhnout úspěchu, nýbrž že je třeba jednu část nepřítele zničit a obrátit se proti druhé. Jinak nepřítel ustoupí a po krátkém čase se znovu vzhopí k ofensivní akci.

V závěru svého díla podává nám gen V. bohatý souhrn poznatků z celé bitvy, ač i v jednotlivých statických kritických zhodnocuje jednotlivé události. Ježto jeho závěry mají mnohde obecnou platnost, lze právě tuto část považovat za nejcnější.

Srovnáváje operace ve vých. Prusku s haličskou bitvou, přichází k úsudku, že německé vedení bylo schopnější než rak.-uherské, čímž dává za pravdu podobným hlasům z Německa. Neboť k zničení 2. ruské armády potřebovali Němci pět dní (26./8.—30./8. a k pouhému zatlačení 5.

ruské armády gen. Auffenberg šest dní 26./8.—31./8.). Snaží se do základu prozkoumat příčiny úspěchů jedné a porážky druhých. Hledá, která organizace vojsk nejlépe odpovídala podmínkám boje na východních frontách, a tu přiznává prvenství Němcům, kdežto rak.-uherská organizace pokulhává i za ruskou, zejména co se týká vybavení dělostřelectvem. Rovněž po stránce výcvikové byla rak.-uherská armáda na tom špatně. Ukazuje na markantním příkladě stupeň výcviku letectva, jež podávalo svému veliteli po celou dobu bitvy falešné zprávy. Slabé výsledky četného jezdeckta vidí jednak ve vadném použití nadřízeným velitelem, jednak ve výcviku a taktickém postřehu jezdeckých velitelů ve všech armádách před válkou. Pro velitele vyšší jezdecké jednotky staví požadavek: „Má-li být velitel pěší divise dobrý, musí být velitel jezdecké divise vynikající.“ Boj na širokých frontách s vyčerpávacími pochody, zdrcující palbou, deprimujícími ústupy a neúspěchy při rychlých operacích, často v osamocení, vyžaduje bojovníka s ocelovými nervy a pevně zcelené jednotky. Proto tomu, kdo očekává válku v prostředí podobném východní frontě r. 1914, musí záležet na vysokém stupni hodnoty jednotek všech stupňů a na jejich dokonalé morální i materiální přípravě.

Studie gen. V. je určena především vyšším velitelům, ale lze ji vřele doporu-

čit i všem ostatním velitelům, zejména dorostu vyšších velitelů. Neměla by chybět v žádné důstojnické knihovně. Ale i oni činitelé-nevojáci, jejichž úkolem je příprava národa na možný budoucí válečný spor, najdou v ní mnohá poučení, neboť to, co bylo opominuto před válkou, platí občané povolání k vojenským pracím na bojišti svou krví.

Předností knihy je její stručnost, osobitý sloh autorův a četné náčrty. Mnohé operace jsou rozebrány na podkladě střizlivých matematických údajů. Ale za těmito suchými čísly cítíš horoucí snahu zjistit podstatu události a historickou pravdu. Některé chyby v textu knihy ruší její souvislost, nejsou však tak četné, aby si je pozorný čtenář sám neuvedl na pravou míru. Ve skizzách by měřítko zvyšovalo jejich význam. Další předností díla je zvolený námět bitvy, protože asi za podobných podmínek bude zahájena buďto válka sama anebo některé její podstatné operace, které se v našich poměrech mohou snadno naskytnout. Z toho důvodu nutno je doporučit studiu spíše než na př. některé operace ze západní fronty.

V celku znamená tato práce cenný přínos naší vojenské literatuře, a to přínos vysoké vnitřní hodnoty a vědecké úrovně literární.

Pplk. gšt. Rýzner.

Upozornění.

Vědecký ústav vojenský v Praze XIX., ul. Hanáckého pluku, upozorňuje, aby každý, kdo se hodlá stát novým odběratelem Vojenských rozhledů na rok 1936, zaslal přihlášku nejpozději d o 26. l e d n a 1936, ježto náklad VR na celý rok bude pevně stanoven podle počtu odběratelů.